

Parlamentul
Republicii Moldova

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte legislative.

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova

Igor Munteanu

Alexandru Slusari

Andrei Merton

Livia Vovc
Plîngău Dinu

Iuge
Grigoriu

Macari Sto

Chiril Motpan

Ștefan Azîmă Ștefan

Yurie Reuistă

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
O.D.P. Nr. 56		
"05"	06	2019
Ora		

Lege
cu privire la modificarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică:

Articolul I. Art.39, alin. (1), litera q) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35 din 09.03.2007, art. 116) se completează după cuvintele „...din bunurile întreprinderilor agricole” cu sintagma “..autentifică testamentele și contractele de înstrăinare (vânzare-cumpărare, donație, schimb) a bunurilor imobile, inclusiv a terenurilor cu destinație agricolă, precum și asigură măsurile de pază a bunurilor succesoriale.”

Articolul II. Legea nr. 246-XX din 15.11.2018 privind procedura notarială (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr.30-37 din 01.02.2019, art. 89) se completează cu art 11/1 în următoarea redacția:

«Articolul 11/1. Competența persoanelor cu funcție de răspundere abilitate ale autorităților administrației publice locale pentru desfășurarea unor activități notariale.

Persoanele cu funcție de răspundere abilitate ale autorităților administrației publice locale îndeplinesc următoarele acte notariale:

- a) legalizarea semnăturilor de pe documente;
- b) legalizarea copiilor de pe documente și a extraselor din ele;
- c) luarea măsurilor de pază a bunurilor succesoriale;
- d) autentificarea testamentelor;

e) autentificarea procurilor pentru primirea pensiilor, indemnizațiilor, mijloacelor bănești repartizate acționarilor fondurilor de investiții nemutuale în proces de lichidare, fondurilor de investiții pentru privatizare în proces de lichidare, pentru primirea sumelor indexate la depunerile bănești ale cetățenilor în Banca de Economii, precum și pentru dreptul de înregistrare, transmitere în folosință și înstrăinare a dreptului de proprietate asupra cotelor valorice din bunurile întreprinderilor agricole;

f) autentificarea contractelor de înstrăinare (vânzare-cumpărare, donație, schimb) a bunurilor imobile, inclusiv a terenurilor cu destinație agricolă.»

Articolul III. La Codul civil 1107/2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66–4875, art. 132):

în art. 2224 după cuvintele “de către notarul competent” se introduce cuvintele “sau secretarul consiliului local”.

la art. 2226 alineatul (3) va avea următorul cuprins :

«(3) Testamentele cetățenilor Republicii Moldova care se află în străinătate sau a persoanelor din localitățile rurale pot fi autentificate respectiv de către reprezentantul misiunii diplomatice sau al oficiului consular, secretarul consiliului local în ordinea stabilită de legislație.».

Articolul IV. Guvernul este obligat în termenul de 6 luni să organizeze un proces de instruire amplă a secretarilor consiliilor locale privind desfășurarea activităților notariale.

Articolul V. Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege cu privire la modificarea unor acte legislative

În calitate de principii de bază privind administrația publică locală (APL), prevăzute în art. 109 din Constituția Republicii Moldova și art. 9 din Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, este consultarea adecvată a APL, iar resursele financiare ale autorităților administrației publice locale trebuie să fie proporționale cu competențele prevăzute de Constituție sau de lege.

În recenta Recomandare 436 (2019) a Congresului Autorităților Locale și Regionale ale Consiliului Europei regionale privind democrația locală și regională în Republica Moldova este expusă îngrijorarea Consiliului Europei referitor la așa aspecte ale APL cum ar fi (pct. 4, 5):

- „b. *Autonomia financiară a autorităților locale este foarte limitată, iar finanțele lor sunt extrem de sărace atât din punct de vedere al proporției veniturilor proprii în bugetele locale, cât și al ponderii veniturilor locale în totalul cheltuielilor din sectorul public. Autoritățile locale depind în mod clar de transferurile de stat și subvenții;*
- d. În multe cazuri, legea atribuie autorităților locale competențe noi fără ca prevede resurse financiare noi și adecvate;
- e. Autoritățile locale nu se bucură de toată puterea de a-și exercita acțiunile în orice domeniu care nu este exclus din competențele lor sau repartizat unei alte autorități;
- i. Statul intervine în afacerile locale printr-o supraveghere a autorităților locale, care pare a fi foarte invazivă, frecventă și mult mai discreționară decât ar permite în mod normal legea;
- j. *Nu există mecanisme de consultare fructuoase și transparente și nici dialog între guvernul central și autoritățile locale fie în probleme financiare, fie în orice alte chestiuni care sunt de interes pentru autoritățile locale;*”.

Respectiv se solicită ca autoritățile din Republica Moldova să:

- „b. să aloce suficiente resurse financiare autorităților locale, în conformitate cu principiul conform căruia resursele ar trebui să se potrivească cu competențele;
- c. să crească capacitatea fiscală a autorităților locale;
- e. permită autorităților locale să aibă mai multă libertate de a-și adapta exercitarea competențelor la condițiile locale;
- j. să restabilească un proces corect de consultare cu autoritățile locale și dialogul politic, pentru a să ajungă la un acord cu privire la măsurile planificate care ar putea afecta interesele autorităților locale;”.

În contextul celor relatate ținem să menționăm că prin Legea privind procedura notarială nr. 246 din 15.11.2018 (MO nr. 30-37 din 01.02.2019), care a intrat în vigoare la 01.03.2019, au fost efectuate modificări în mai multe acte legislative, inclusiv a fost abrogat și art. 37 din Legea cu privire la notariat nr.1453-XV din 08.11.2002 care prevedea, că „persoanele cu funcție de răspundere abilitate ale autorităților administrației publice locale (secretarii consiliilor locale) îndeplinesc următoarele acte notariale:

- a) legalizarea semnăturilor de pe documente;
- b) legalizarea copiilor de pe documente și a extraselor din ele;
- c) luarea măsurilor de pază a bunurilor succesoriale;
- d) autentificarea testamentelor;
- e) autentificarea procurilor pentru primirea pensiilor, indemnizațiilor, mijloacelor bănești repartizate acționarilor fondurilor de investiții nemutuale în proces de lichidare, fondurilor de investiții pentru privatizare în proces de lichidare, pentru primirea sumelor indexate la depunerile bănești ale cetățenilor în Banca de Economii, precum și pentru dreptul de înregistrare, transmitere în folosință și înstrăinare a dreptului de proprietate asupra cotelor valorice din bunurile întreprinderilor agricole;
- f) autentificarea contractelor de înstrăinare (vânzare-cumpărare, donație, schimb) a bunurilor imobile, inclusiv a terenurilor cu destinație agricolă.”.

Tot prin această Lege a fost modificată lit. q) din alin. (1) al art.39 din Legea privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006, legată de atribuțiile secretarului consiliului local, în care nu se regăsesc următoarele atribuții ale secretarului consiliului local:

1. luarea măsurilor de pază a bunurilor succesoriale;
2. autentificarea testamentelor;
3. autentificarea contractelor de înstrăinare (vânzare-cumpărare, donație, schimb) a bunurilor imobile, inclusiv a terenurilor cu destinație agricolă.”

Astfel începând cu data de 01.03.2019 (data intrării în vigoare a legii date), secretarii consiliilor locale nu mai au competența de luare a măsurilor de pază a bunurilor succesoriale și de autentificare a contractelor de înstrăinare (vânzare-cumpărare, donație, schimb) a bunurilor imobile, inclusiv a terenurilor cu destinație agricolă, competențe care le revin numai notarilor.

Cât privește autentificarea testamentelor de către secretarul consiliului local, cu toate că această competență nu era prevăzută expres în conținutul lit. q) din alin.(1) la art.39 din Legea privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006, totuși ea a rămas în competența secretarului consiliului local în baza modificărilor la Codul civil al Republicii Moldova. Conform prevederilor art.2227 – 2231 din Codul civil al Republicii Moldova secretarul consiliului local are competența de a autentifica doar testamentele privilegiate și numai în situații speciale și situații de urgență. Atestăm o competență limitată și derivată din activitatea notarilor, ultima devenind între timp dominantă.

Prin urmare, în rezultatul modificărilor în legislație funcțiile notariale ale secretarului consiliului local au fost diminuate semnificativ, la fel au fost îndepărtate și făcute mai dificile serviciile respective de cetățenii din localitățile rurale (persoana trebuie să facă deplasări în raion, în condițiile unei populații rurale în etate și cu resurse financiare limitate), *contrar principiului subsidiarității* prevăzut în art. 3 din Legea descentralizării administrative, nr. 435-XVI din 28.12.2006. De asemenea conform informațiilor oferite de Congresul Autorităților Locale din Moldova

(CALM) costul serviciilor pentru cetățean a crescut de peste 2 ori (de la 200 lei la 500 lei).

În afară de aceasta, menționăm că în rezultatul acestor schimbări legislative unilaterale, neconsultate și netransparente, APL din Republica Moldova au suferit pierderi la bugetul local (conform unor estimări ale unor membri CALM o localitate rurală are pierderi anuale în mediu peste 40 000 lei). Suma respectivă este importantă pentru o comunitate rurală care, în conformitate cu principiile enunțate, ar urma să fie compensată.

Constatăm că o astfel de abordare în raport cu APL, prin reducerea competențelor și a veniturilor bugetelor locale, este contrară prevederilor constituționale privind consultarea APL și asigurarea autonomiei locale, precum și angajamentelor Republicii Moldova în domeniul democrației locale și descentralizării. Cazul respectiv demonstrează situația când în loc de descentralizare și consolidare a autonomiei locale (inclusiv financiare), în Republica Moldova are loc un proces invers: centralizare, limitare a autonomiei locale și reducere a veniturilor APL.

Reieșind din cele expuse, în vederea respectării Cărții Europene a Autonomiei Locale și îndeplinirii Recomandării nr. 436 (2019) a Congresului Autorităților Locale și Regionale ale Consiliului European, propunem restabilirea pentru secretarii consiliilor locale dreptului de desfășurare a unor activități notariale, retrase recent.

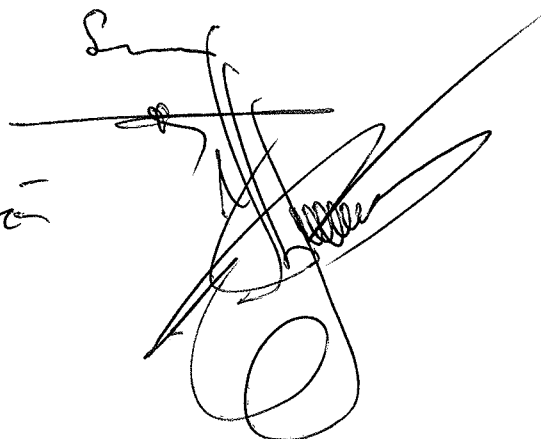
Menționăm că implementarea acestui proiect de lege nu implică cheltuieli bugetare

Deputații în Parlamentul Republicii Moldova

Alexandr Slusari

Igor Munteanu

Iurie Revișan

A large, stylized handwritten signature in black ink, likely belonging to one of the listed deputies, is written over the names. The signature is complex and cursive, with a prominent loop at the bottom.